

Gemila al Kuraishi

046-359 97 61

Gemila.alkuraishi@lund.se

Socialnämnden

Uppföljning och revidering av Handlingsplan för att minska och motverka hemlöshet i Lunds kommun 2018-2022

Sammanfattning

Socialnämnden fattade i november 2017 beslut om handlingsplan för att minska och motverka hemlöshet 2018-2022. Handlingsplanen omfattar 14 insatsområden. Nedan följer en uppföljning av arbetet enligt handlingsplanen samt förslag på revidering av planen för år 2020.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-03-02 (denna tjänsteskrivelse)

Handlingsplan för att minska och motverka hemlöshet i Lunds kommun 2018-2022

Bilaga "Statistik boendeenheten"

Barnets bästa

Påverkar beslutet barn?

Socialförvaltningens arbete med att minska och motverka omfattar i högsta grad barn. Enligt socialförvaltningens kartläggning av hemlöshet finns barn i hushåll som lever i hemlöshet.

Socialförvaltningen har i sitt arbete ett barnperspektiv för att se till barnets bästa.

Har barn fått uttrycka sina åsikter? (artikel 12)

Barn har inte fått uttrycka sin åsikt om handlingsplanen men en gång per år genomförs strukturerade intervjuer med barn i hemlöshet av socialsekreterare på boendeenheten. Det finns också ett tydligt barnperspektiv i arbetet med hushåll där det finns barn. Inför att barnkonventionen blev svensk lag 2020 har en barnchecklista tagits fram som underlag till det dagliga arbetet.

2020-03-02

Diarienummer

SO 2020/0035

Hur har barns bästa beaktats? (artikel 2,3 och 6)

Barns rätt sätts alltid i främsta rummet i arbetet med att minska och motverka hemlöshet. Detta sker vid biståndsbedömning vid olika akuta boendelösningar och mer varaktiga lösningar.

Beskriv eventuella intressekonflikter (artikel 4)

Hushåll med barn prioriteras alltid när en insats i form av bostad är beslutad och en bostad är tillgänglig. En konflikt kan uppstå när en prioritering mellan hushåll med barn behöver göras som en konsekvens att av behovet av boendelösningar överstiger antalet tillgängliga bostäder.

Ärendet

Socialnämnden fattade i november 2017 beslut om handlingsplan för att minska och motverka hemlöshet 2018-2022. Handlingsplanen omfattar 14 insatsområden. Nedan följer en uppföljning av arbetet enligt handlingsplanen samt förslag på revidering av planen.

Handlingsplanens insatsområden

1. Kartläggning av hemlöshet i Lunds kommun
2. Social förtur till bostad
3. Hyresgarantier
4. Barnperspektiv
5. Samverkan med LKF och serviceförvaltningen
6. Förebyggande arbete
7. Samverkan med frivilligorganisationer
8. Stödbostad
9. Brukarinflytande
10. Kunskapsinhämtning och samarbete med universitet, högskolor och FoU
11. Kriscentrum Mellersta Skåne
12. Bostad Först
13. Uppföljning av bistånd till hotell- och vandrarhemsboende
14. Utredning av möjliga lösningar för ungdomshemlöshet

Kartläggning av hemlöshet i Lunds kommun

Socialförvaltningen har kartlagt hemlösheten i Lund varje år sedan 2008. Då kartläggningen 2019 visade på en ökad hemlöshet, särskilt bland barn kommer kartläggningen att vara särskilt viktig för att följa hemlöshetsstatistik i Lund och arbeta förebyggande med målgrupper som identifierats.

Insatsområdet föreslås kvarstå.

2020-03-02

Diarienummer

SO 2020/0035

Social förtur till bostad

Ansökningar om social förtur till bostad hanteras av boendeenheten. Ett webbaserat program har tagits fram för att hantera ansökningarna och har varit i drift sedan maj 2019. Programmet möjliggör att ta ut statistik avseende social förtur till bostad. Behovet av bostäder till målgrupperna för social förtur till bostad är fortfarande stort. Behovet av bostäder presenteras för det kommunala bostadsbolaget LKF men också i bostads- och lokalförsörjningsplanen.

Insatsområdet föreslås utökas med målet:

- *Att fortsätta att följa statistik avseende de sociala förturerna till bostad.*

Hyresgarantier

Uppföljning av hyresgarantier sker enligt handlingsplanen och de hushåll som uppfyller hyresvärdens kriterier avslutas. Under 2019 har Kvarbo arbetat aktivt med att utöka samarbetet med fler privata hyresvärdar och informera kring hyresgarantier, men också på att aktivt avsluta de hyresgarantier där behovet inte längre kvarstår.

Under året har det gjorts en satsning där information om hyresgarantier gavs till hyresvärdar som socialförvaltningen har kontakt med i olika sammanhang. För att säkerhetsställa att hyresgarantierna följs upp mer effektivt kommer socialförvaltningen undersöka möjligheten att digitalisera uppföljningen av hyresgarantierna.

Insatsområdet föreslås utökas med målet:

- *Att utreda möjligheten att digitalisera uppföljningen av beviljade hyresgarantier.*

Barnperspektiv

Barnperspektivet ska alltid beaktas i arbetet med att minska och motverka hemlöshet. Kartläggningen av hemlösheten visar en ökning av antalet barn boende på hotell och vandrarhem. Under 2019 tog boendeenheten i enlighet med handlingsplanen fram en barnchecklista i samarbete med utvecklingssekreterare på Resurs- och utvecklingsenheten. Syftet med barnchecklistan är att belysa barnens behov, att säkerställa att barnperspektivet lyfts samt att barnet har möjlighet att uttala sig om sin situation. Barnchecklistan ska implementeras och följas upp under 2020 och utvecklas till att omfatta andra enheter inom socialförvaltningen.

I oktober 2019 fattade socialnämnden beslut om en ny

2020-03-02

Diarienummer

SO 2020/0035

prioriteringsordning för stödlägenheter där barnfamiljer i stadigvarande hemlöshet är bland särskilt prioriterade målgrupper. Socialnämnden har i samma skrivelse beslutat att ge möjlighet att bevilja tidsbegränsat bistånd till lägenheter för ovannämnda grupp som saknar andra sociala problem än bristande förankring på bostadsmarknaden.

Insatsområdet föreslås utökas med målet:

- *Att barnchecklistan implementeras och arbetet utvärderas under året 2020.*

Samverkan med LKF och serviceförvaltningen

Socialförvaltningen har i dag ett tätt samarbete med bostadsavdelningen på serviceförvaltningen. En årlig behovsbeskrivning görs i bostads- och lokalförsörjningsplanen som därefter följs upp regelbundet och med uppdatering av aktuella specifika behov. Socialförvaltningen gör kontinuerligt inventering av vilka behov som finns och kommunicerar detta till bostadsavdelningen.

Samarbetet med LKF kvarstår utifrån det vräkningsförebyggande arbetet inom Kvarbo, social förtur till bostad samt Bostad Först. I december 2019 inleddes ett samarbete mellan bostadsavdelningen, LKF och socialförvaltningen genom att dels identifiera hushåll som bor i serviceförvaltningens ägda lägenheter, dels att erbjuda dem förtur hos LKF. Detta syftar till att frigöra bostäder som kan användas till kommunala ändamål. Ambition finns att utveckla samarbetet till att även inbegripa andra privata hyresvärdar i kommunen.

Insatsområdet föreslås stå oförändrat.

Förebyggande arbete

Socialförvaltningen bedriver ett vräkningsförebyggande arbete inom Kvarbo som riktar sig till personer och hushåll som riskerar att vräkas på grund av obetalda hyror och störningar. Resultat av Kvarbos verksamhet redovisas i bilaga "Statistik boendeenheten".

Under 2019 har boendeenheten genomfört en intern bostadsvecka för medarbetare på socialförvaltningen och serviceförvaltningen. Syftet var att uppmärksamma bostad- och hemlöshetsfrågor på socialförvaltningen. Även under 2020 kommer en bostadsvecka anordnas. Boendeenheten ska tillsammans med samarbetspartners

2020-03-02

Diarienummer

SO 2020/0035

såsom LKF och skolor anordna aktiviteter som syftar till att belysa bostadsfrågor för gruppen unga vuxna och studenter.

Det finns rutiner inom socialförvaltningen för att verka för att ungdomar som kommer i kontakt med socialförvaltningen registreras i bostadsköer. Det finns ett behov av att skapa samma rutiner för övriga målgrupper som socialförvaltningen möter. Viktiga delar i det förebyggande arbetet är att förmedla kontakt med kommunens budget- och skuldrådgivande verksamhet samt ett uppsökande arbete gentemot personer i akut hemlöshet.

Insatsområdet föreslås ändras om enligt nedan:

Kvarbo bedriver ett viktigt förebyggande arbete med att förhindra uppsägningar och vräkningar i kommunen. Detta sker i dialog med både hyresgäster och hyresvärdar. Andra delar i det förebyggande arbetet är budget- och skuldrådgivningens verksamhet samt det uppsökande arbetet gentemot personer i akut hemlöshet.

Socialförvaltningen ska arbeta med att säkerhetsställa att de målgrupper som kommer i kontakt med socialförvaltningen ska anmäla sig till bostadsköer. Brukare ska när det är möjligt förberedas och rustas för att bo i eget boende på sikt.

Mål:

- *Att fortsätta arbeta vräkningsförebyggande med särskilt fokus på barnfamiljer, ålderspensionärer och personer med psykisk ohälsa.*
- *Att boendeenheten årligen anordnar en bostadsvecka för att internt öka medvetenheten om bostads- och hemlöshetsfrågor med externa samarbetspartners och där socialförvaltningens brukare omfattas.*
- *Att arbeta förebyggande med alla socialförvaltningens målgrupper, gällande registrering hos LKF samt andra lämpliga bostadsköer för att förebygga framtida hemlöshet.*
- *Att de personer som beviljas insatser från socialförvaltningen alltid ska, när det är möjligt, förberedas och rustas för att bo i eget boende på sikt.*
- *Att informera om, och förmedla kontakt med, budget- och skuldrådgivande funktion till skuldsatta och hemlösa personer.*

2020-03-02

Diarienummer

SO 2020/0035

Samverkan med frivilligorganisationer

Under 2019 har socialförvaltningen utvärderat samarbetet med frivilligorganisationer och ser fördelar med enskilda samarbeten som är tydligt kopplade till aktiviteter för aktuella målgrupper. Socialförvaltningen har idag samverkan med ideell sektor i enskilda forum som fungerar väl.

Insatsområdet föreslås kvarstå och målet skrivs om enligt följande:

- *Att fortsätta samverka med de frivilligorganisationer som är aktiva i Lunds kommun och fortsätta verka för meningsfulla samarbeten i de områden där finns behov.*

Stödbostad

Stödbostad är ett bistånd till socialförvaltningens målgrupper som står utanför ordinarie bostadsmarknad och som har ett behov av stöd för att erhålla och behålla en bostad. Sedan början av 2017 görs dessa utredningar företrädesvis på boendeenheten som också har uppföljningsansvaret för insatsen. Det finns fördelar med att samla utredningsansvaret på en enhet men ställer också krav på samarbete med andra berörda enheter inom socialförvaltningen. Under 2019 har ett utvecklingsarbete i form av en processkartläggning pågått för att säkerhetsställa detta samarbete.

Under 2019 fattade socialnämnden beslut om prioriteringsordning för stödlägenheter. Barnfamiljer är fortsatt prioriterade och det finns möjlighet att ge tidsbegränsade bistånd till långvarigt hemlösa barnfamiljer som är varaktigt boende på hotell och vandrarhem.

Den korrekta benämningen på biståndet inom socialförvaltningen är "stödlägenhet" varför detta ändras i handlingsplanen.

Insatsområdet föreslås att ändras enligt nedan:

Stödlägenhet

Stödlägenhet är ett bistånd till socialförvaltningens målgrupper som står utanför den ordinarie bostadsmarknaden och har ett behov av stöd för att få och behålla en bostad. För att denna form av boende ska fungera krävs tydliga rutiner både gällande inflyttning, kvarboende och eventuellt övertagande av hyreskontrakt. Samverkan mellan socialförvaltningen och serviceförvaltningen är därför viktig. Ansökningarna om stödlägenhet avser ofta barnfamiljer, varför det är av vikt att stärka barnperspektivet för att tillgodose att barnets bästa beaktas. I oktober 2019 beslutade socialnämnden att det är möjligt att

2020-03-02

Diarienummer

SO 2020/0035

fatta tidsbegränsade beslut för de barnfamiljer som långvarigt bor i akuta boendelösningar som inte annars är berättigade till biståndet stödlägenhet. Biståndet kommer att rikta sig mot barnfamiljer som riskerar att bli långvariga i den tillfälliga boendelösningen, men som på sikt torde kunna etablera sig på den ordinarie bostadsmarknaden. Behovet av bostäder beskrivs i bostads- och lokalförsörjningsplanen och kommuniceras löpande till serviceförvaltningen.

Mål:

- *Att barnperspektivet ytterligare stärks i utredningsarbetet genom implementeringen av den framtagna barnchecklistan.*
- *Att föra lämplig statistik över hur många bostäder som har beretts till socialförvaltningens målgrupper för att ge bra underlag till lokal- och bostadsförsörjningsplan.*
- *Att utredningarna om stödlägenhet ska ha ett tydligare fokus på behov av stöd och fortsatt planering vid kommande insats.*
- *Att i socialnämndens bostad- och lokalförsörjningsplan beskriva och påtala behovet av fler stödlägenheter.*
- *Att följa upp och utvärdera de tidsbegränsade bistånden till stödlägenhet.*

Brukarinflytande

Brukarinflytande är viktigt på såväl individuell som strukturell nivå. På individuell nivå handlar det om att brukaren ska ha möjlighet att aktivt delta i utredningsfasen av ansökan om boendelösning och därefter i utformandet av insatsen och stödet kopplat till insatsen. Detta är ett arbete som pågår inom olika delar av socialförvaltningens verksamheter som arbetar med boende- och hemlöshetsfrågor.

På strukturell nivå kan det handla om brukarundersökningar och brukare som deltar i forum för brukare, såsom brukarråd.

Socialförvaltningen bedriver också ett uppsökande arbete som riktar sig till bland annat personer i akut hemlöshet som inte har en boendelösning via socialtjänsten. Syftet med uppsökande arbete är att socialförvaltningen ska ha en uppdaterad bild av hur levnadsvillkoren ser ut för lundabor och när det gäller personer i

2020-03-02

Diarienummer

SO 2020/0035

akut hemlöshet även att säkerställa att dessa personer har kunskap om vilka insatser som beviljas via socialtjänsten. Socialförvaltningen har under 2019, och kommer under 2020, att finnas på Svenska kyrkans diakoncentral för att möta de personer som gästar verksamheten.

Syftet med att finnas på flera olika arenor är att säkerställa att personer i hemlöshet har information om socialtjänstens insatser men också för att underlätta för den enskilde om denne önskar stöd och hjälp i kontakten.

Insatsområdet föreslås kvarstå.

Kunskapsinhämtning och samarbete med universitet, högskolor och FoU

Socialförvaltningen har i dag etablerat samarbete med Lunds universitet och Malmö Universitet i olika forum kring bostads och hemlöshetsfrågor. Inom hemlöshetsområdet finns i dag ett samarbete med Lunds universitet kring metoden Bostad Först.

Insatsområdet föreslås kvarstå.

Kriscentrum mellersta Skåne

Det finns ett etablerat samarbete mellan socialförvaltningens boendeenhet och Kriscentrum mellersta Skåne kring målgruppen som drabbats av våld i nära relation. Socialförvaltningen har också egen verksamhet som syftar till att ge boende och stöd i den akuta fasen.

Under 2020 kommer Kriscentrum mellersta Skåne och boendeenheten göra en översyn av samarbetet och de insatser som erbjuds till målgruppen.

Insatsområdets mål föreslås utökas med målet:

- *Att socialförvaltningen ges i uppdrag att se över det interna samarbetet och de insatser som erbjuds till målgruppen.*

Bostad Först

Verksamhet enligt modellen Bostad Först bedrivs på socialförvaltningen. Verksamheten övergick vid årsskiftet 2018/2019 till bostäder som hyrs ut i andra hand till brukaren. Detta med målet att antalet bostäder kopplade till verksamheten ska öka. I

2020-03-02

Diarienummer

SO 2020/0035

februari månad 2020 omfattar insatsen sex stycken lägenheter. Under 2019 påbörjades en processkartläggning av utredning och tillsättning av bostäder. Detta för att öka samarbete med utredningsenhet vuxen. Serviceförvaltningen har övertagit ansvaret för att tillhandahålla bostäder till Bostad Först.

Insatsområdet föreslås utökas med målet:

- *Att utöka antalet lägenheter som kommer målgruppen tillhandha genom att påtala behovet i bostads- och lokalförsörjningsplanen.*

Uppföljning av bistånd till hotell- och vandrarhemsboende

Under 2019 har antalet hushåll på hotell och vandrarhem ökat och framförallt är det antalet barn som har en oroväckande utveckling.

Socialförvaltningen har under 2019 gjort en processkartläggning avseende bistånd till hotell- och vandrarhemsboende. Arbetet utmynnade i ett förstärkt samarbete mellan berörda enheter. Utvärdering av arbetet pågår under 2020.

Ett samarbete med serviceförvaltningen är under bearbetning där man ser över olika tillfälliga boendelösningar till de familjer som beviljats bistånd på hotell- och vandrarhem. Ambitionen är att skapa bättre förutsättningar för familjer att etablera sig på bostadsmarknaden, skapa mer hemlika miljöer för barnen men även att få ner kostnader för biståndet på socialförvaltningen.

Socialförvaltningens arbete med bistånd till hotell- och vandrarhemsboende redovisas för socialnämnden i samband med handlingsplanen i bilaga "Statistik boendeenheten".

Målet om att årligen redovisa arbetet genom en skriftlig rapport föreslås utgå. Insatsområdet föreslås därefter utökas med målet:

- *Att genomföra en utvärdering av tidigare genomförd processkartläggning.*

Utredning av möjliga lösningar för ungdomshemlöshet

Personer i åldersgruppen 18-24 år kan ha särskilda svårigheter att etablera sig på bostadsmarknaden. Enheten 18-24 möter de ungdomar som inte lyckats etablera sig på bostadsmarknaden eller har ett stödbehov.

I prioriteringsordningen för fördelning av stödlägenheter har nämnden beslutat att gruppen 18-25 är prioriterad vid tilldelning av

2020-03-02

Diarienummer

SO 2020/0035

stödlägenheter. Då arbetet är väletablerat och målgruppen uppmärksammas föreslås insatsområdet utgå och ersättas av följande insatsområde:

Utredning av möjliga boendelösningar för personer med samtidig hemlöshet- och missbruksproblematik.

Under 2020 kommer en utredning att särskilt titta på vilka boendelösningar som ska erbjudas personer som är hemlösa och med samtidig missbruksproblematik.

Mål:

•Att under 2020 utreda behov och lösningar för gruppen hemlösa med missbruksproblematik.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

- att godkänna uppföljningen av handlingsplanen för att minska och motverka hemlöshet i Lunds kommun, samt
- att revidera handlingsplanen enligt förslagen i socialförvaltningens tjänsteskrivelse den 2 mars 2020

Annika Pettersson
socialdirektör

Karin Säfström
verksamhetschef

*Beslut expedieras till:
Akten.*